СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 131. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 8. червня, 1927. VOL. XXXV. No. 131. Jersey City, N. J., Wednesday, June 8. 1927. THREE CENTS

КРОВАВІ БІЙКИ ЧЕРЕЗ КУШНІРСЬКИЙ СТРАЙК

ПИКЕТИ ЗВОДЯТЬ БІЙКИ З ПОЛІСМЕНАМИ.

НЮ ЙОРК, 6. червня. — Щоби доказати, що кушнірський страйк не був викликаний горсточкою скрайних загорільців, але більшостю робітників промислу, організатори кушнірського страйку стягнули на нині пару тисячок пикетів. Се довело сейчас до бійок межи пикетами а поліцією та фабричними сторожами. В бійках було богато поранених по обох боках, а поліція арештувала 9 страйкарів. Одного поліційного лайтнанта побито до втрати памяти, а одному детективови зломано ніс.

В бійках кушнірських страйкарів з поліцією мали брати теж участь страйкарі з кравецького промислу.

Нині теж мала поліція немалий клопіт зі страйком „помберів". Страйкарі хотіли урядити вулицями міста похід, але поліція сей похід заборонила. Тоді страйкарі пішли в похід без дозволу поліції. Поліція стала розганяти похід та арештувала при тому 5 людий.

ЗАПОВІДАЮТЬ БУДЖЕТОВУ НАДВИШКУ НА 600 МІЛ. ДОЛЯРІВ.

СЕКРЕТАР СКАРБУ ПРИПУСКАЄ МОЖЛИВІСТЬ ДАЛЬШОГО ОБНИЖЕННЯ ПОДАТКІВ.

ВАШИНҐТОН, 6. червня. — Секретар скарбу Мелон заявив нині, що після обчислень уряду скарб буде мати сього року в своїм буджеті надвишку в сумі 600 міліонів долярів, а може навіть і висшу.

Одну частину тої надвишки уряд збирається повернути на сплату довгів, а яких 400 міліонів долярів звернути народови через обниженнє податків.

„СТРАЙК КОШТУЄ КОМПАНІЮ БІЛЬШЕ, ЯК СПОВНЕННЄ ДОМАГАНЬ РОБІТНИКІВ".

АДВОКАТ КРИТИКУЄ ЗЕЛІЗНИЦЮ ЗА РОБІТНИЧУ ПОЛІТИКУ.

НЮ ЙОРК, 6. червня. — Відомий нюйорський адвокат Самуел Онтермайер, спеціяльний комишенер комунікації, виступив з публичним осудом нюйорських підземних зелізниць за їх політику супроти робітників.

Онтермайер протестує проти того, що підземні зелізниці примушують своїх робітників належати до компанійної юнії. Ся політика є дуже небезпечна, бо нині-завтра вона мусить довести до боротьби межи робітниками а підприємством.

Онтермайер звертає далі увагу на послідний страйк робітників підземної зелізниці. Він каже, що сей страйк коштував компанію більше, як булоби коштувало сповнити домагання робітників.

АМЕРИКАНЦІ ОДУШЕВЛЕНІ ПОДВИГОМ ЧЕЙМБЕРЛИНА.

ЖІНКИ ЛЕТУНІВ ВИБИРАЮТЬСЯ ДО ЕВРОПИ.

НЮ ЙОРК, 6. червня. — На німецькім кораблі Бремені виїхали звідси до Німеччини жінки летунів Чеймберлина й Левіна. Ідуть вони до своїх мужів, які тепер спочивають по напруженім леті в німецькім місточку Котбусі.

Подвиг Чеймберлина викликав серед Американців велике одушевленнє. Урядники вважають сей подвиг доказом, що Америка перевисшає в летництві всі народи світа.

Ґеольоґічний Огляд у Вашинґтоні обчислив, що дорога літака Чеймберлина виносить 3,905 миль, або 295 миль більше як дорога Линдберґа.

ВИГЛЯДИ ПОЛІТИЧНОЇ БОРОТЬБИ В ПРЕЗИДІЯЛЬНІ ВИБОРИ.

ЗГОЛОШУЄТЬСЯ КОНТРКАНДИДАТ КУЛИДЖА.

ВАШИНҐТОН, 6. червня. — Сенатор Ловден заявив, що він далі думає добиватися від републиканської партії номінації на становище кандидата сеї партії на уряд президента Злучених Держав у 1928. році.

Визначний демократичний провідник, сенатор Джеймс Люїс каже, що колиби ґубернаторови Ал. Смитови вдалося добути більшість делеґатів на демократичній конвенції, що буде іменувати кандидата на уряд президента, то провід партії не буде примінювати до нього правила, що кандидата має ухвалити кваліфікована більшість двох третин конвенції.

СОТКИ ЛЮДИЙ СЛІДЯТЬ ЗА БАНДИТОМ.

ТИСЯЧІ ДОЛЯРІВ ВИЗНАЧЕНІ НА ГОЛОВУ ОКЛАГОМСЬКОГО ОПРИШКА.

ПОГОСКА, Оклагома, 6. червня. — Кількасот сильно зоружених людий полює в сій околиці на Матю Каймса, провідника банди опришків, який мав укритися в сусідних лісах.

Бандита мали розпізнати, як він висів у сьому місточку зі свого авта. Повідомлений шериф сейчас зорґанізував погоню за опришком, який знюхав небезпеку та втік на своїм авті. Заїхавши в ліс, Каймс лишив машину та втікав далі пішки. Погоня оточила ліс та сподіється дістати бандита живим або мертвим.

Каймс має всего двайцять кілька літ, а вже має на своїй совісти цілий ряд рабунків та вбийств. На його голову наложено богато тисяч долярів надгороди.

МАРШАЛ ЧЕНҐ ТСО ЛИН ВІДСТУПАЄ.

ПЕКИН, 5. червня. — Північна армія відступає без боїв. Маршал Ченґ Тсо Лин опустить на днях Пекин і відступить в сторону Манджурії, а оборону залишить якомусь підрядному командантови. Чужинецькі посольства скріплюють свої сили. Зі всіх боків стараються залишити столицю в спокою. Рахунки ті готові одначе перечеркнути большевицькі агітатори, що схочуть скористати з замішання і викликати заворушення.

ПОЛІЦАЙ УБИЙНИКОМ.

Читаємо в „Ґаз. Поранній": В селі Драганівці (пов. Тернопіль) польська молодь забавлялася з нагоди свята 3-го травня. Молодь не мала дозволу на забаву, тому війт Юл. Хромик казав постерунковому розігнати молодь. При цьому поліцай Зємба пробив багнетом 22-літнього Фр. Хромика. Раненого відвезли до шпиталю, де він помер.

ОСУШЕННЯ БОЛОТ НА УКРАЇНІ.

За останні роки на Україні спостерігається інтенсивне осушення болот. Селянство бере в них активну участь, бо цим збільшує площу землекористування. За період з 1922 по 1927 рік на Україні всього осушено понад 50 тис. гектарів болот та проведені дослідні роботи на площі в 360 тис. гектарів. В цьому році намічено осушити 25 тис. гектарів і провести дослідні роботи на площі з 14 тис. гектарів. Нині вже початі роботи по сушенню великих масивів болот на площі 210 тис. гектарів. Осушення цих болот розраховано на 5 років і дасть виконання 75% перспективного 5-ти річного пляну осушення болот на Україні.

З ЛЬВІВСЬКОЇ ВЯЗНИЦІ.

У вязниці на вулиці Баторого приміщено відвічального редактора „Професійних Вістей" Андрія Гошовського, а сам часопис завішено й опечатано.

ЯК ПОЛЬЩА МОРДУЄ ПОЛІТИЧНИХ ВЯЗНІВ.

В квітні 1926 р. арештовано під замітом державної зради Степана Карповича Гльока, його передержано майже рік в арештах, а кільканацять разів поліція побила його так, що кров текла ротом і носом. На перших днях розправи Гльок був ще на лаві обвинувачених, але вже так хорий, що суд зарядив відставлення його до шпиталю. По переведеній розправі суд видав вирок звільняючий Гльока від вини і кари, але того самого дня, 13 квітня 1927 р., увільнений закінчив життя у шпиталю в Кобрині, на Поліссю, від побоїв жандармів. Хоча вирок виказав невинність Гльока, то Польща осягнула своє: одного свідомого, а тим самим небезпечного робітника для Польщі не стало між живими. Це стара знана система польської поліції.

ДЛЯ КАЛЕНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА 1928 РІК.

Проситься українських лікарів, дентистів, адвокатів, учителів, бизнесменів, як купців, ріел-естейтменів, контракторів, та інших **професіоналістів і підприємців** в усіх містах Злучених Держав, подати свої адреси для поміщення в календарі У. Н. Союза на 1928 рік.

Також просимо подати, де є і як називаються українські **банки, будівляно - позичкові спілки, кооперативи, Народні Доми** й інші підприємства.

Також, де є **українсько-американські школи** з правом прилюдности.

І вкінці усі українські **культурні товариства й інституції** (як музичні школи, хори, театри) і **громадські установи** (клюби, товариства).

Просимо поспішитися з присилкою. Реченець до 30-го мая с. р.

Се в інтересі кождого громадянина і всіх українських установ в Америці, бо імена й адреси будуть подані поазбучно і будуть в руках 20,000 членів У. Н. Союза через цілий рік.

Адресувати:

„SVOBODA"
Box 346
JERSEY CITY, N. J.
Видавництво У. Н. Союза.

ПРО ТОРФ НА УКРАЇНІ.

На Україні є можливости перевести на торфяне опалення до 300 ріжних підприємств — цукроварень, порцелянових та фаянсових заводів, гут, гураленъ то-що. 50 міст та містечкових поселень, частку з 23-х електростацій, частку залізничих стацій та товарний залізничий рух (частково теж).

На Україні можна добувати щорічно до 170 міл. пудів торфяного палива. Джерелом видобутку торфяного палива на Україні є болота площею в 1.800 тис. дес. (4,23% загальної площі УСРР). Нині-ж на Україні експльоатується до 630 тис. торфиц, що дають до 127 міл. пудів. Тепловий ефект українських торфів цілком рівноцінний дровам, а собівартість торфу дешевша за собівартіст дров.

Отже Наркомзем заходиться біля пожвавлення роботи в цій галузі і ще цього року переводить розвідочні роботи на площі в 25.300 гектарів та більш детальні роботи на площі в 5.150 гектарів.

В УКРАЇНСЬКІЙ АКАДЕМІЇ НАУК.

Між 27 і 29 травня у Варшаві має відбутися міжнародній конгрес істориків східньо-европейських країн. Від України запрошено акад. Кримського та проф. Перкута.

До Києва прибув голова асоціяції науково-дослідних установ Північно-Кавказького краю, визначний професор математики Вельмін. Проф. Вельмін прочитає низку доповідей на зібранні УАН. Головною метою приїзду його до Києва є налагодити цільний науковий звязок з Академією.

ГОЛОДІВКА ПОЛІТИЧНИХ ВЯЗНІВ В СТРИЮ.

Ще не покінчився з приводу внесеного обороною відклику процес засуджених обвинувачених, що брали участь у подіях т. зв. „кривавої середи" в Стрию дня 31. березня 1926 р., а вже стрийська тюрма заповнилася поверх двайцяткою арештованих молодих хлопців, яких запроторено під замітом мнимої приналежности до комуністичної партії ЗУ., зглядно до КСМ. Арештовані переважно Українці зі Стрия, Болехова, Долини і Сколього, в тому числі трох учеників стрийської української ґімназії.

Арештовано ось яких людей: Посацького, Василя і Миколу Савчаків, Володимира Кураха, Айзіґа Люстіґа, Осипа Келлера, Моріца Ваґмана, Ґерша Шудріха, Маркуса Сеґаля, Макса Цірлера, Романа Гаврилова і Маркова — всіх зі Стрия, Файвля Гельфґота, Романа Костюка і Соломона Шпіґля з Болехова, Самуїла Фрідмана зі Сколього, Василя Лапчука з Добрян коло Стрия і Миколу Зощука з Долини.

Арештування і масові труси переведено ще перед Великодними святами, а слідство проти обвинувачених дотепер ще не покінчене, хоч до переведення слідства делеґовано окремого суддю в особі д-ра Давидовича.

Проти проволікання слідства запротестували арештовані голодівкою, яка треває вже кілька день, при чім арештовані домагаються як найскоршого покінчення слідства (згл. випущення їх на волю), дозволу читання книжок і часописів і спільних келій для політичних вязнів.

На донос поліції в Дашаві арештовано недавно Михайла Стефанова з Дашави за буцімто підбурюючу промову, яку він виголосив на похороні бл. п. Кащія в Комарові. Переведене слідство виказало повну безпідставність доносу і Михайла Стефанова по 8-дневнім передержанню в тюрмі випущено на волю, а слідство проти нього припинено.

УБИВСТВО ПОБЕРЕЖНИКА.

В Берестянах (пов. Самбір) убито в лісі побережника Михайла Пащака. Думають, що Пащака вбили люде, що займалися ловецтвом без дозволу. Майже ціла родина Пащака згинула такою самою смертю (батько, брат і шурин Пащака).

ПОЖЕЖА АРХИЕПИСКОПСЬКОЇ ПАЛАТИ.

У палаті архиепископа гр. Маілята в Альба Юлія у Румунії, вибухла 18. травня ц. р. пожежа, що весь будинок перемінила в румовище. 8. урядовців і 2 православні духовники заскочені пожежою у сні, згоріли, 7 інших було тяжко ранених. Богаті збірки мистецтва і цінна бібліотека згоріли зовсім. Догадуються, що огонь підложила одна жінка, яку церковні власти розвели з її чоловіком проти її волі.

БЕРЛІН ГОТУЄТЬСЯ ДО ПРИНЯТТЯ ЛЕТУНІВ

ЧЕЙМБЕРЛИН І ЛЕВИН БУДУТЬ ГІСТЬМИ АМЕРИКАНСЬКОЇ АМБАСАДИ.

БЕРЛІН, 6. червня. — Цілий Берлін нетерпеливо жде на прибуття Чеймберлина і Левина та готує величаве приняття для нових героїв. Німецький уряд возьме в тім приняттю головну участь. Президент Гінденбурґ вислав на разі привітну телеграму до президента Кулиджа та висловив свою радість, що Німеччина може повитати так славних американських летунів.

Летуни будуть весь час гістьми американського амбасадора Шурмана.

ЛЕТІЛИ З ПЕРЕШКОДАМИ.

ТРЕБА БУЛО ДВА РАЗИ ЗЛІТАТИ НА ЗЕМЛЮ ЗАДЛЯ БРАКУ ГАЗОЛІНИ.

КОТТБУС, Німеччина, 6. червня. — Вилетівши з Айслебен до Берліна, Чеймберлин і Левин блукали, бо була страшна мрака, а компас їм попсувався так, що тяжко було зорієнтуватися. Запас ґазоліни вичерпувався і треба було ще раз злітати на землю, недалеко Берліна, в пруській місцевости Коттбус.

При злеті аероплян Колюмбія попав на болото і малощо не прийшло до катастрофи, коли він зарився носом в багно. На щасте тільки зломився один пропелер, а аероплян і летуни вийшли цілo.

Про цей випадок повідомлено сейчас американського амбасадора в Берліні і звідтам вилетів представник амбасади до Коттбус, щоби повитати летунів та зарядити поміч. Амбасадор хотів їх мати сейчас в Берліні, одначе летуни рішили доїхати таки аеропляном і заявили, що будуть ждати на направу Колюмбії і разом з нею повернуть. Німецьке аеропланове товариство Люфтганза вислало сейчас механіків і нові пропелери, а з ними виїхали на 8 аеропланах кореспонденти, репортери і фотоґрафи від кінових рухомих образів і другі.

Летуни розповідали, що вітер і мрака спинили їх лет та вичерпали запаси ґазоліни. Буря захопила їх коло Ірляндії, а потім в Німеччині. Найбільше пошкодила їм мрака. Їхали через 43 години без перестанку, Оба летуни майже не спали через цілий час і почуваються мимо сего дуже добре. Левин пішов навіть сейчас на приняття до бурмістра міста Коттбус, а Чеймберлин зїв вечеру і пішов сейчас спати. Найбільше їх загризло, що не могли купити собі вранья і білизни, бо були Зелені свята і всі склепи були позамикані. Чеймберлин сказав тільки на добраніч: робіть, що хочете, але виперіть мені сорочку.

В АНГЛІЇ ДАЮТЬ ЛЕТУНАМ ВЕЛИКЕ ПРИЗНАННЄ.

КАЖУТЬ, ЩО ТИМ ЛЕТОМ ДОКАЗАНО МОЖЛИВІСТЬ ВОЗДУШНОЇ КОМУНІКАЦІЇ МІЖ ЕВРОПОЮ Й АМЕРИКОЮ.

ЛОНДОН, 6. червня. — Вістка про те, що Чеймберлин і Левин доїхали до Німеччини, викликала в Англії загальний ентузіязм, неменший як лет Линдберґа. Тому, що на Колюмбії їхав Левин в характері гейби пасажира, добачують прогрес в справі наладження правильної пасажирської комунікації між Америкою й Европою. Такої думки є сер Кобгем, який перелетів з Лондону до Австралії і назад.

ЛИНДБЕРҐ В НЕБЕЗПЕЦІ.

МАЛОЩО НЕ ЗАЛЛЯЛИ ЙОГО МОРСЬКІ ФИЛІ.

З КОРАБЛЯ МЕМФІС, 6. червня. — Капітан Линдберґ вийшов по вечері на поклад корабля, щоби перейтися. Море було неспокійне. Нагло надійшла величезна филя, яка вдарила в корабель з величезною силою та залляла цілий поклад. Линдберґ вхопився шнурів і так держався якої чверть години. Якби не притомність в хвилі небезпеки, був би цілком певно затонув в мори, бо ратунок був неможливий.

Попри ту пригоду нема на корабли нічого особлившого. Линдебрґ відпочиває по триюмфах, знаючи, що його в Америці ожидають другі. Зі всіх міст Америки одержав він на корабли по радіо запрошення, щоби їх відвідати. Треба би відвідувати їх принаймні один рік. Линдберґ знова заявляє, що він хотів би чимскорше вернути назад до роботи.

ПАРИЖ СТОЇТЬ ПРИ ЛИНДБЕРҐУ.

НЕ ЗВЕРТАЄ ОСОБЛИВШОЇ УВАГИ НА ДРУҐИХ ЛЕТУНІВ.

ПАРИЖ, 6. червня. — Париські ґазети розписуються вправді про лет Чеймберлина і Левина, одначе зазначують, що у всім першенство належиться таки Линдберґови, який долетів точно до тої цілі, яку означив, коли другі не долетіли до Берліна, як це було в їх пляні. Таке становище толкують собі другі в той спосіб, що Французи уважають Париж осередком світа і все, що станеться в другім краю, а не в Франції, або в другім місті, а не в Парижі, не є вже так славним.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES; Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

БЕЗ ПОСВЯТИ НЕМА ЗДОБУТКУ

В американській пресі тепер немало пишеться про заходи зорганізувати портерів пулменівських спальних вагонів. Як відомо, сі портери се майже без виїмку Мурини. Батьки сих Муринів були рабами південних панів. Визволили їх північні держави силою, але визволення в богато случаях лишилося мертвою буквою, бо рабське виховання покутує в душі Мурина ще й по нинішний день. Межи инчим воно відбивалося в тому, що Мурин не був здібний до організації. Заходи коло зорганізовання портерів натрафляли все на майже непоборимі перешкоди зі сторони самих таки Муринів.

Нарешті найшовся чоловік, який взявся до сеї праці з належним хистом і завзяттєм. Його заходами удалося виполоти рабство з душі портерів та покласти основи під їх організацію. Сей чоловік зветься Бені Смит.

Як довго самі Мурини зі своїх рабських звичок боролися проти всяких заходів коло їх власного зорганізовання, так довго й не треба було білим панам дуже там заходитися коло розбивання його організаційних заходів. Бені Смит жив собі спокійно в Джексонвилі, в стейті Флориді. Білі сміялися з його безвиглядних заходів, і на тім усе кінчилося. Колиж заходи Смита стали показувати плоди, коли Мурини-портери стали справді лучитися в організацію, піддержувати її точними вкладками, а далі ставити домагання до підприємців, тоді й пулменівські урядники побачили, що на муринські рабські почування спускатися вже не можна.

Як звичайно в таких случаях, постановили пани вжити найлекшого способу, себто застрашування. У Смита зявився один пулменівський урядник та казав йому забратися з міста Джексонвила. Такий приказ Муринови на полудни значить тільки, що загроза лінчом. Смит се знав, але він заявив урядникови, що він з міста не відійде. Можуть його злінчувати, але в імя великої засади, за яку він бореться, він готов понести навіть смерть. Наймити білих панів завагалися. Смита покищо не злінчовано, але замісць сього йому загрожено судовим переслідуванням. Смит не злякався: спокійно ждав процесу. Процесу не виточували. Посеред населення міста ходять тепер агітатори та збирають добровольців, щоби злінчувати Смита. Головна канцелярія зорганізованої ним юнії старається витягнути Смита з небезпечного міста, але Смит не хоче втікати з поля бою. Він готов понести смерть, але своєї думки не покине. Як його вбють, то вбють його тіло, але не вбють думки, за яку він бореться.

В сей спосіб учорашні раби показують, що в них народилося почуття людської гідности. Як тілесне народження людини відбувається в болях для матери й дитини, так і народження душі людини не обходиться без мук і страждань. Але без того й неможливо. Раб, що боїться мук, остає на все рабом.

Др. Кирило Трильовський.

„ДУМА ПРО МЕЛЕДИКТА ПЛОСКОЛОБА"

(Поясненне).

II.

Чому тих безпосередно по знесенню панщини слідуючих двайцять літ не принесли нам такої користи, якої-б можна було сподіватись по зглядно прихильнім становищи тодішного австрійського уряду до нас?

Про се треба би написати цілу книжку, тай і то — багато сторінок тодішного нашого життя а зосібна тодішної загально-австрійської, і галицько-австрійської політики полишились би не вписаними.

Багато далобися вияснити через студії над тою частею державного австрійського архиву, що відноситься до тих часів і до нашого краю, де може ще більше можнаби відкрити в архивах старого галицького ґубернаторського — пізнійше намісницького уряду. Коли би Східна Галичина лишилася була в наших руках, тоді певно бодай значна частина актів того уряду була би вже доси нашими ученими розсліджена і тоді неодна дотеперішна загадка — зістала би розвязана.

А так — треба ждати на кращі часи а рівночасно й працювати над тим, щоби вони чимскорше наспіли...

Не мож закинути нашим батькам, щоби вони в 1848 і в слідуючих роках нічого не робили. Вони преці зараз по вибуху революції зорганізували „Головну Раду Руску", яко політичне представництво нашого народа; „Головна Рада Руска" виготовила навіть першу політичну програму галицьких „Русинів", заявляючи, що вони належать да **15-міліонового** малоруского народа, відрубного і від Поляків і від Росіян. Але та „Рада" була пронята духом протидемократичним і про справи селян майже нічого не дбала. Вона однак старалася о позискання прав для „рускої" мови в урядах і школах, вона зажадала **поділення Галичини на східну і західну** та **прилучення** до тої послідної **Закарпатської (угорської) Руси.**

Удалось навіть тоді на короткий час і справді перевести поділ Галичини на дві части, що однак за вливом Поляків скоро зістало знесене.

Та „Головна Рада" дала почин до видавання першої часописи в нашій мові (першої взагалі на всіх українських землях) а то під заголовком **„Галицка Зоря"**, вона зорганізувала скликанне на вересень 1848 р. **„зїзд руских учених"** до Львова.

Хотя значна частина тих „учених" (а властиво „інтеліґентів") була думки, що літературною мовою галицьких „Русинів" повинна бути церковнославянська, та таки перемогла думка, що треба плекати письменство в народній мові. Той зїзд основував також просвітне товариство **„Галицко - руску Матицю"**, що мала видавати книжки для шкіл та народа, котра однак вскорі майже цілком заматеріла.

Інтересним було би питанне, чому тодішні наші „учені" назвали се товариство „матицею"; видно, що се слово взяли вони просто від Чехів, котрі так назвали своє просвітнє товариство. І не лиш в тім однім старались тодішні „Русини" наслідувати Чехів, лише, що забракло у них того завзяття до праці і того демократичного духа, що були у Чехів. Чехи відразу стали на становище народної мови своїх „седляків" — наші „Рутени" від самого початку зачали хорувати на ненависть до „хлопської мови", а інтриґи Поляків проти неї були лиш пожаданою нагодою, щоби її по можности усувати і зі школи і з письменства.

Шкільна справа лежала тоді взагалі в руках духовенства та консисторії. Колиж польський арцибіскуп Баранецкі вніс до Риму жалобу, що через науку в селянській мові можуть „закрастися блуди" (очивидно релігійні), то тодішний гр. кат. митрополит Левицький дав приказ, щоби гр. кат. катехити та взагалі гр. кат. священики наближалися в своїй науці релігії до церковної мови.

Повертаючи ще до „зїзду учених", піднесу тут ось яку подію:

Тодішний віцепрезидент намісництва ґраф Ґолуховскі — заїлий воріг нашого народа — вислав до голови „Головної Ради" о. Куземського остереженнє, що польська ґвардія народова хоче той „зїзд учених" розігнати. — Тоді „Рада" вислала до комендируючого тоді у Львові австрійського ґенерала Гамерштайна депутацію з запитаннем: хто властиво має у Львові до розказу: він, чи польська ґвардія?

Ґамерштайн успокоїв депутацію і „зїзд учених відбувся.

Коли в падолисті тогож 1848 р. польська народова ґвардія піднесла прапор революції та розпочала будувати у Львові барикади (одна з них була на Руській вулиці коло теперішного дому „Просвіти") то той же ґенерал Гамерштайн збомбардував Львів, то є ті будинки, де гніздилися польські революціонери, а передовсім університет, або так звану „академію". „Головна Рада" дала почин до основания товариства **„Народний Дім"** і те товариство випросило собі від уряду, щоби ті звалища дарував йому на вибудованне своєї домівки. Так і сталося. В той спосіб повстала та величезна палата, що опинилася потім в чисто кацапських руках.

Основанне „Народного Дому" було властиво послідним важнійшим актом діяльности „Головної Ради Руской". Коли уряд не лиш поконав всі революційні змагання, але й зніс конституцію, „Рада" в р. 1851 цілком розпалася, а наш народ зістав без політичного проводу. Самозванчий провід лишився тепер в руках св. Юра, себ то в руках гр. кат. консисторії та митрополита, котрим став в р. 1860 Григорій Яхимович. Роки від 1851 до 1860 р., се часи найбільшої мертвеччини. Доперва замах на „руску азбуку" та проба впровадити „абецадло" розрухали троха „Рутенців".

Колиж по програній війні з Італійцями та Французами (1859) уряд надав краєві статути, виборчу ординацію та краєві сойми, що посередно вибирали потім послів до державної ради — наші політики уже слабо використували ті нові конституційні інституції, а обмежилися до безпосередніх зносин з міністерством — ждучи від нього благодати. — Та уряд центральний бачив добре, що реальну силу краю представляє таки богата польська шляхта з численною світською польською інтеліґенцією. „Русини" програвали пункт за пунктом.

До того причинилася ще й друга обставина.

Заложена в 1848 р. **„Зоря Галицка"** почала чимраз більше відступати від живої народної мови та закидати „по вченому" себ-то з московська та по церковному, — хотя — очивидна річ — ту мішанину виговорювано на український, народний лад. Зосібна редактор **Шехович** перейшов майже на чисто московську мову (о скільки сам її умів) і сим довів ту часопись до повного упадку. Зачав він потім видавати **„Семейную библіотеку"** — також таким язичієм, але як же міг такий мертвороджений твір жити та життє творити? Та бібліотека не позискала навіть сорок платних передплатників і очивидно гримнула.

З початком 60 років видав один з провідників того самого напрямку **Богдан Дідицький** грубезну книгу під заголовком: **„Зоря галицкая яко альбомъ".** Коли ту книгу взяти до рук і переглянути, то аж дивно чоловікови стає, як много письменників взяло участь у тім альманасі.

Однак загадка та легка до розвязання: то сам Дідицький понаписував переважну часть поміщених там творів, лише що попідписував під ними імена ріжних тодішних твердих патріотів та патріоток. Він сам виступив тоді з епічною, під зглядом будови вірша дуже складною поемою під заголовком: **„Буй-Туръ Всеволодъ"** вихваляючи в ній подвиги того князя за те, що „въ Курску имѣлъ онѣ престолъ державный".

На тій поемі показалось як найяснійше, що твір поетичний, написаний навіть талановитим автором, але мертвою мовою, вдержатися не може і мусить попасти в забуттє.

Таке сталося і чверть століття пізнійше з творами кацапського письменника **Іронима Анонима** (о. Хиляка), з котрого творів зосібна **„Шибеничний верх"** був талановито написаний, але рівнож провалився. — Коли би був написаний чисто по російськи — міг би бодай в російськім письменстві відограти якусь ролю, хотя Росіяни привикли до кращих творів. Але написаний язичієм, яким ніхто ніколи (автор також) не говорив — мусів піти в забуттє. І тепер треба би ще застановитися, чи не годилобися сеї повісти перекласти на... українське. В сей спосіб міг би ще і о. Хиляк попасти в історію українського письменства. А так — пропало, що з воза впало...

(Дальше буде).

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ І ФОТОГРАФІЙ ЧЛЕНІВ І ВІДДІЛІВ ДО КАЛЕНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА РІК 1928.

Календар У. Н. Союза, який розходиться у многих тисячах примірників, є найліпшим середником до оголощувань поміж американськими Українцями. Хто має який бизнес, а залежить йому на тім, аби про нього знало як найбільше людий, повинен дати своє оголошенне до календаря У. Н. Союза. Ціни є вельми приступні, зваживши, що наклад буде виносити 20,000 примірників. Ціла сторона 34 кв. цалів, коштує $30.00; половина $15.00; чверть $10.00; осьма часть $5.00; перша і послідна сторона в части оголошень по $35.00. Хто хотівби в своїм оголошенню поміститн також і фотоґрафію, чи то свою чи свого бизнесу, мусить прислати з неї готову до друку клішу; коли ні, то поносить кошт виготовлення такої кліші з фотоґрафії, то значить, що його оголошенне буде о стільки дорозше коштувати, скільки виносить кошт виготовлення з фотоґрафії друкарської кліші.

Текст оголошень мусить находитися в редакції по день 15. серпня б. р. Гроші за оголошення належить посилати рівночасно. Оголошення на кредит безуслівно не будуть друкуватися.

Фотоґрафії братств і товариств. Відділи У. Н. Союза, а також кружки співацькі і театральні, школи, банди, які суть при відділах У. Н. Союза (коли який кружок, співацьке товариство і т. п. не есть при відділі У. Н. Союза, таких після ухвали не буде поміщуватись у календари), хотілиб, аби їх фотоґрафії були поміщені в календари на 1928 рік, зволять їх прислати на адресу „Свободи" найдальше по день 15. серпня б. р. Рівночасно проситься прислати з фотоґрафією чек або моні-ордер, виписаний на імя „Свободи". на суму $10.00. Сі гроші ужиється на покриттє коштів виготовлення з фотоґрафії друкарської кліші. Місце в календари безплатно.

Всі фотоґрафії мусять бути добре опаковані.

Всі письма належить адресувати:

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

В. Будзиновський.

ПЯТЕ КОЛЕСО.

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ.

(20)

— Я повинен дістати. Але, що з порожного не наллєш, то й з королівської, постійно порожної каси не дістанеш. Хиба ваші козаки все дістають на час свій жолд?

В найблизшім селі ротмістр також не дістав нічого, бо й тут народ був упереджений. Не виступила така сила, як в селі попереднім, але жовнірів небезпечно було розпускати на рабунок, бо улиці були позагачувані возами, колодами і всякою иншою заставою. Нехай в селі пару мушкетів, то кождий жовнір міг влізти в небезпечну засідку.

— Рішучо хтось їде перед нами і перестерігає! — ротмістр крикнув, позираючи скоса на Хмельницького.

— Знаете, що я собі міркую? — Хмельницький відповів наївно. — Чи то не сей шибеник? Він любить робити ріжні фіґлі.

— Який шибеник?

— А мій джура. Я гадав, що він лишився в тім селі, що за нами. Тепер додумуюся до того, що він втік від мене і по дорозі бунтує народ. Він, хоч шляхтич, тягне за хлопом. Очивидно, бо сам вже нічого не має. Як би ще мав свою дідизну, то тягнув би за панами і хлопа не жалував би.

— Він шляхтич, не козак?

— Він козак, але шляхтич. Дуже любить фіґлі. Через ті його фіґлі я вже нераз мав клопоти. Добре, що сам втік від мене. Не буду мати клопоту, як верну до Суботова. Я мусів би, наганяючи його від себе, виплатити йому його заслуженину. Колиж він сам втік, вона прилипне до мене.

— Що мені з того, що ви спекалися клопоту, ще й заробили на тім, коли тепер через него я маю клопіт. Чим я нагодую тілько ротів? По дорозі до Бродів ще тільки три чужі села. Далі йдуть села гетьмана, котрих мені не вільно займати.

— Ще раз кажу, по доброму. Може люди дудуть даром, щасливі, що не буде рабунку.

— По доброму не дуже заситимося. Ще побачу, як буде в найблизшім селі. Вже доїздимо до него, бо поля по обох боках дороги.

Ротмістр спинив похід.

— Тут будемо попасати, — сказав зіскакуючи з коня. — Коні загнати в збіже!

Жовнірам не треба було повторяти. Половину війска ротмістр лишив коло себе, другу вислав, щоби, обійшовши село з боку, вскочили між хати. Жовнярі взяли з собою пару коний і пішли. Не дорогою, в село, але, толочучи збіже, полем, щоби село обійти.

— Погано! — ротмістр воркнув, коли від села почув дзвони, як били на трівогу. — І там дожидають нас. Жовніри мабуть вернуть з порожними руками.

Ротмістр вислав звідуна трохою тих, що пішли реквірувати. Звідун вернув скоро, кричучи з далека:

— Вже вертають! Не з порожними руками. Ведуть корову і якихсь людий.

Жовніри справді надійшли, ведучи корову та повязаних двох хлопів, три баби і малого хлопчика. Один кінь двигав діжку сира і міх кашї, другий лавки і коли з плота. Жовніри розказали, що наскочили на дві хати за селом. Забрали се, що тащать і вже хотіли відійти, коли в селі заграли дзвони. То з одної хати втік парубок і залярмував село. Щоби хлопів, може й дідича здержати від наскоку на війско, забрали з собою на заложників усіх, що були в тих двох хатах.

— Дуже добре, — ротмістр похвалив їх за ту проворність. — Вже не згинемо з голоду і напасти не потребуємо боятися. Хлопця розвязати. Нехай біжить в село і скаже, що як будуть нас займати, то заложників повісимо!

Хлопець побіг. Жовніри зарізали корову, порубали лавки, доклали колів і спалахнув огонь. Ще зрубали невелику придорожну липу і доклали до огню. Розпочався пир.

— Ви мабуть запросили мене до себе, — ротмістр забалакав до Хмельницького, котрий стояв на боці і на все те дивився.

— Ходім! — Хмельницький відповів і повів ротмістра до свого воза. Відіславши Гринька до жовнірів, оба сіли на віз. Хмельницький повитягав завуджене мясиво, солонину, хліб. Очивидно видобув також фляшку паленки і боклажок вина. Розпочався, як в дорозі, несогірший пир. Хмельницький раз коло разу частував ротмістра паленкою, то вином, бо його звичка була така, що любив балакати з людьми щирими. Напитки й найбільше скритого робили щирим, отже Хмельницький не був скупий. Ротмістр справді не видержав, бо й він мав охоту від Хмельницького дещо видобути.

— Вас гетьман посилав куди, чи може ви їздили так собі, для себе? — спитав.

— Я, троха в службі, троха так для себе, — Хмельницький відповів. — Я, бачте, повдовів. Жінка полишила мені дрібні діти. Між ними й дівчата. Требаж для них знайти нову маму. Не добре, як дитина, ще й дівчина росте без мами.

— Гм... Чи ви хочете ще раз оженитися справді для дітий, чи для вашої власної вигоди? Бо, міркую, мачусі тяжко бути мамою не своїх дітий. І я мав мачуху. В наймах у чужого було би нам ліпше. Скінчилося на тім, що по смерти мого батька великий його маеток, і ще більший маеток нашої мами опинився в руках мачухи і її бахурів. Я з двома сестрами пішов у світ за очи. Замість бути паном, служу панам і мушу... самі знаете, як воно водиться, обкрадати моїх жовнірів, та плїндрувати села.

— Тому й я не беру першої ліпшої. Роззираюся за такою, що була би доброю мамою не лиш для своїх дітий, але й для чужих. Очивидно, також бідної не возьму. Мій маеток для дітий першої жінки. Друга мусить мати свій для себе і для своїх дітий, як які вже має і як які ще будуть.

— Ваш маеток, себто Суботів, таки справді ваш?

— А чий же би?

— Я гадав, що то королівщина, котру ви маете тільки на час, з ласки черкаського старости.

— То колись була королівщина. Мій батько дістав її від старости Даниловича за те, що йому осадив Чигирин. То було урочище. Батько построїв город і стягнув людий на слободу.

— Гетьман Конецпольскі закріпив се наданне Даниловича?

— Не закріплював нічого, бо Суботів уже мій. Суботова вже нема в інвентари земель староства і гетьман не рахує його до старостинських маетків.

— Чи гетьман справді ваш кум?

— Кум? — Хмельницький спитав здивований. — Та яким чудом? Він польський вельможа, я український козак. У него зависокі пороги на мої ноги.

— Люди кажуть так, бо знають, що він дуже ласкавий для вас, та що ви маете його протекцію. Як би не те, то ви тепер і сотником не були би. По повстанню козаків, хоч вас скинули з ґенерального старшини, дали вам бодай сотниківство. Як би не те, що гетьман ваш кум, то Суботів був би, назад відійшов до староства. А так, підстароста даремне острить собі зуби. Все те люди пояснюють собі так, що гетьман ваш кум.

— До кума ще дуже далеко. Не скажу, щоби гетьман був моїм ворогом. Але він мій старий знакомий. Я в кулі з моїм батьком і з ним був раз у великій скруті. В обороні його життя мій батько втратив своє.

— Я чув, що ваш батько погиб під Цецорою. Тоді, коли погиб коронний гетьман Жулкевскі.

— Так було. Козаки хотіли показати, що самим Ляхам з Турками не битися. Жулкевскі пішов без козаків. Він гадав, що Турків мала сила, та що він наскочить на неприготованих. Так справді було. Але його лицарство й того убоялося. З табору Жулкевского втікав шляхтич за шляхтичем. Бачучи, що вже нема ким воювати, Жулкевскі й собі подався в зад. З Жулкевским був також Конецпольскі, тоді польний гетьман. Коли польський табор став відступати, Турки рушили здоганяти його і скубли Ляхів з усіх боків. Козацька сотня мого батька крила відворот...

— Виж перед хвилею сказали, що під Цецорою козаків не було. Відки там взявся ваш батько з козаками?

— Козаків не було. Був тільки мій батько зі своїми козаками. Мусів бути там, бо він неначеб належав до челяди Жулкевского.

— Ваш батько був рукодайним слугою Жулкевского?

(Дальше буде).

„ГНИЛА РІКА".

(На нуту „Що я буду бідний діяв").

Чи знаете задля чого,
Плила ріка із Товстого?
Щоб до кождого вступити,
Тай щоб було лекше жити.

Не забула в Новосілці,
Щоб вступити на Раштівці,
А вже звідтам то помалу,
Бо їй сил вже не ставало.

Дотягнулась на Дубківці,
Тай злапали її в Стінці,
Вона втекла в Постолівку,
Давай звідтам на Раківку.

Повідали молодиці,
Що поплила в Городницю,
Там помалу йшла горою,
Й прозвали її „Гнилою".

Василь Осухівський.
Сиракюз, Н. Й.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЯК ТРЕБА ВИРІШУВАТИ ВАЖНІ СПРАВИ.

Зі всіх сторін пишуть дописувателі в „Голосах Читачів" про ріжні важні справи: і про делеґацію на Велику Україну і про реформу школи і про церковно-народні справи. А читач вчитується в ті всі питання і нераз аж за голову себе бере та питає: Боже святий, хто тому всьому лад виведе. А все те головно тому, що богато дописувателів добре не доповідають того, що їм на душі. Цілком так як нераз і на мітінгу. А вороги наші читають те і думають, що ми далі остали ще богузами та несвідомими, що поговоримо, покричимо, тай на тім все покінчиться.

Тому вже менше пишім, а за се берімся до постійної, систематичної, не голосної, але твердої боротьби. Маю тут головно на думці боротьбу о відобрання народом церковних маєтків. Нема вже чого писати меморіяли чи слати делеґації і протести, бо ними нічого не здобудемо. На мою думку найкраще поступити так, як це зробила наша бостонська громада. Без гуку, крику, протестів і довгих дописей сказала собі громада, що вона вже скінчила з епископом Богачевським і того ділом доконала. Правда, що не обійшлося тут без процесів, коштів, без биття вікон, церковних дверий і т. п. Правда, що англійська преса про це заговорила, але кождий бачив і мусів признати, що не ми тому винні. Тому суд американський нас у всім виправдав. А навіть признав нам виключне право до церковного майна, виключивши від того еп. Богачевського. Не ми хотіли роздору і процесів, але коли нас до цего змусив еп. Богачевський ми не завагалися понести за своє право й найбільший тягар. Треба було відваги і посвяти і центів, але громадяни не пожалували того всього і сегодня по важких трудах відітхнули в своїй хаті. Тепер доперва почуваються правним господарем ті, що ту хату будували, що те майно збирали. А позбувшися висланника еп. Богачевський, о. Ковальського, дістала тепер громада священика о. Кучеру, що боровся в рядах Січових Стрільців і є завзятим ворогом римсько-польських конкордатів. Тепер вже нема страху за те, щоби наша церква йшла на службу Польщі. Тепер вже в нас спокій і згода і нарід починає далі займатися загально-народними справами. Подаю це все до відома другим тому, що вважаю таке поступовання властивим виходом з того хасу, в який заганяє еп. Богачевський гр.-кат. церкву.

Н. Давискиба.
Бостон, Масс.

ЧИ ДЕЛЕҐАТИ СПОВНИЛИ СВОЄ ЗАВДАННЯ.

На церковно-народнім Конґресі було 130 делеґатів від 83 церковних громад. Всі вони були тої думки, що Рим нарушує унію та українська гр.-кат. церква не йде по тій дорозі, яка може принести нашому народови визволення. Всі делеґати були рівнож за тим, що церковне майно повинно бути записане на громаду. Всі вони висказали своє недовіре еп. Богачевському та заявили, що попруть тільки тих священиків, які будуть стояти з народом, без огляду чи тих священиків епископ суспендує чи екскомунікує. Зневага, яку паніс еп. Богачевський з д-ром Назаруком імени нашого національного ґенія Івана Франка змусила остаточо делеґатів шанувати народну честь і повзяти отті рішучі ухвали.

Але я не бачу тої рішучости по Конґресі. Правда, богато зроблено доброго, але богато громад ухвал не виконало, а делеґати так як би заспали. Навіть не відзиваються на новий указ з Вашингтону, який приневолює священиків до понижаючого підпису.

Не засипаймо справи, хай не йде труд на марне. Покажім ділом і розвагою, що ми не раби. Делеґати, памятайте на свій обовязок. Без вашої праці і без рішучої постави громад не вдіє нічого Комітет, що ви його вибрали, а священики будуть хитатися, бо не будуть чути сили народа за собою.

К. Кирчів,
делеґат з Джерзи Ситі, Н. Дж.

ПАМЯТИ КОМПОЗИТОРА СТЕЦЕНКА.

Музичне т-во ім. Леонтовича відзначає 5-тиріччя з дня смерти відомого українського композитора Стеценка. В Києві, Чернигові й Дніпропетровську буде влаштовано концерти, призначені памяти композитора.

ЗГОРІЛА В ОГНІ.

В селі Ляцинах (ланцутського повіту) божевільна дівчина Марія Мазур підпалила хату своєї матери, а опісля кинулася в огонь і згоріла.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

АНСОНІЯ, КОНН.

Святочний концерт Шевченка.

Заходом сполучених українських братств, товариств, сестрицтв, та української гр.-кат. парохії в Ансонії та околиці відбувся в неділю, дня 5. червня, великий концерт у честь незабутнього ґенія-пророка Тараса Шевченка.

Концерт відбувся сполудня. На заповіджений на 2. годину початок зявилося на галі Ансонія Опера Гавз поважне число гостий з Ансонії, Дербі, Ню Гейвен, Бриджпорта і других довколичних осель.

Концерт отворив короткою промовою гр. Василь Вавро, витаючи учасників та представляючи коротко, чому український народ називає Тараса Шевченка своїм пророком. Пророком він справді був: він відвертав наші очи від нашої буденщини, показував нам будучність і кликав нас до боротьби за кращу долю.

Мішаний хор української гр.-кат. церкви в Ансонії під диригентурою дякоучителя гр. Романа Гвоздевича відспівав американський гимн.

Гр. Омелян Ревюк виголосив відчит про Тараса Шевченка. Бесідник звернув найбільшу увагу на дві речі в життю Тараса Шевченка: його незломану жажду знання, яка поборола просто надлюдські перешкоди, та на його відвагу, з якою він виступив до боротьби проти гнету національного, суспільного, релігійного й політичного. Способом його боротьби було живе слово, але воно показалося неменче сильним від меча. Воно розбудило український народ зі страшного сну та рушило його до боротьби за кращу долю. Самий Тарас Шевченко впав жертвою в сій боротьбі, але його діло не загинуло й не загине. Шевченко знав, що його жде страшний конець у сій боротьбі, але він свідомо пішов на нерівну боротьбу, якої вислідок мусів бути для нього особистою траґедією.

Святкувати память Шевченка можемо нині на два способи. Один спосіб: святкувати його один день у році, а робити проти його засад через всі другі дні в році. Такі люди величають Шевченка словами, але плюють на нього своїми ділами. Другий спосіб: величати Шевченка менче словами, а святкувати його память ділами, борючися на кождім кроці, кождого дня в році, проти всякої кривди, несправедливости, гнету й визиску людини людиною. Сей один спосіб зробить з кождої особи справдішню людину, а з нас дійсно новий народ.

Хор мішаний виступав опісля кілька разів та відспівав дуже удачно богато пісень. На наше нещастє так зложилося, що ми не маємо сильнійшого мужеського хору, та за се з гостий певно ніхто не погнівався, бо можемо мати тільки такі сили, які в нашій місцевости й околиці можна піднайти. Гр. Гвоздикевич видно доложив усіх старань, щоби вишколити хор, і хто був на попереднім концерті в честь Івана Франка, той видно добачив великий поступ, який хор за той час зробив. Найкраще відай випала пісня „Ой у полі, тай у Баришполі".

Два рази виступав хор діточої школи. Дітвора счудувала гостий своїм милим співом. Виступала теж маленька школярка Оля Гвоздевич з маленькою декламацією: В гаю зеленім.

Мали ми теж не тільки аматорів, але й професійних співаків. З Ню Йорку загостив до нас знова гр. М. Зазуляк та виступив на нашім концерті чотири рази, і за кождим разом викликав таке приємне вражіння на гостях, що публика не хотіла пускати його з естради та домагалася додаткових точок, що він звичайно й робив.

Згадати між музичними точками треба також гру на скрипці пана Дзядика, добре відомого в сій околиці, та панни Стефанії Москалюк, молодої, але як видно дуже талановитої української скрипачки, яка два рази зворушувала слухачів вмілою грою українських народних пісень.

Як кождий концерт, так тим більше сей, який мав усіх точок близько 30, не обійшовся без декламацій. Мали ми наперед українські декляматорки й декляматорів: пані Гвоздевич віддеклямувала гарно До Основяненка, а гр. В. Калина предовге Посланиє до Живих і Мертвих. Були й англійські декламації, очевидно в перекладі зі Шевченка: панна М. Циркот віддеклямувала My Testament, а панна Т. Журав Hymn of Exile.

Концерт закінчився відспіванням українського національного гимну та подякою гр. Вавра. Треба теж піднести, що концерт не минувся без матеріяльної користи для українського народа. Чистий дохід з концерту призначено на памятник Тараса Шевченка в Києві, а на перві гр. Вавро відкликався до гостий, щоби вони зібрали добровільну жертву на дім інвалідів у Львові. Публика на його заклик зібрала ще близько 22 доляри.

Концерт остався гарним споминoм для нашої околиці:

Сусід.

ГОЛОСИ ЧИТ.

НЕМОВЛЯТА ТРЕБА ТАКОЖ МАСУВАТИ.

Про новонароджені діти у нас не дуже дбають. Головну увагу кладуть на те, скільки немовля важить, а вдоволені, коли діти товстенькі, коли вага їх збільшається, підкладають сухі пиленки, коли немовля кричить, засипають пудром, але одним не журяться: красою новонародженої дитини. А пізніще дуже родичам залежить на тім; хотіли би, щоби їх дитина була гарна. Так каже леді Пейдж у найновіщому числі „Ню Гелт". Майже всі діти, — каже вона — родяться з менше або більше негарними головами. Дуже рідко череп має форму, що відповідав би законам краси. Але на те не зважають. Мусимо — каже леді Пейдж — навернутися до засобів, які в наших часах так як би пропали, а саме лічення новородків задля вироблення у них краси. Нині цю штуку знають уже лише **деякі племена Індіянів у Мексику.** Коли там мексиканському ґрандові народиться дитина, то кличуть стареньку бабусю одного з тих індіянських племен. Бабуся моделює мягонький череп дитинки, погані риси лиця змасовує, а членам надає відповідну форму. Леді Пейдж домагається, щоби цей старий спосіб увести загально серед білої раси. То не вистарчає мати хірурґів, які формують ніс і на всякий спосіб викрашують лице людини; треба мати **спеціялістів для немовлят,** щоби надавали їм ідеальної форми. Лише так можна осягнути кращу расу. Ще богато часу промине, щоби матері захотіли і могли мати „мистців формування тіла новороджених дітей". Покищо богато матерям буде важнійшим здаватися те, чи їх діти відповідно пють молоко, чи вони рожеві на лиці, чи здоровий у них вигляд, хоч би щодо краси це не йшло впарі.

ПОГОДА І ЗДІБНІСТЬ ДО ПРАЦІ

Кождий знає з свойого досвіду, що стан погоди впливає на духовий стан людини. З того психічного впливу чоловік відразу здає собі справу, але не відчуває зате гаразд впливу на фізичний стан. В ясні, сонячні дні кожний має більшу охоту до праці, а в часі слоти добрий настрій і охота до праці зменшуються. Ці настрої приписують впливови погоди на наш психічний устрій.

Тепер американський учений, професор Ельворт Гентінгтон з університету в Єйл, занявся досліджуванням фізіольоґічного впливу погоди на чоловіка, щоби ствердити, в якім степені разом зі зміною погоди змінюється також охота до праці. Свої студії в цім напрямку переводить згаданий учений у фабриках в ріжних місцевостях Злучених Держав. Між иншими обсервував він робітників в трох великих металюрґічних фабриках в Конетікат.

Робітники робили переважно одно й те саме, але їхня праця вимагала уваги і зручности. Отже через чотири роки контрольовано там вплив стану погоди на здібність робітників до праці. І виявилося при цім, що найменше охоти і здібности до праці мали робітники в січні, та що та здібність зростала поступенно аж до червня. Дуже опадала охота до праці серед літа, в часі спеки, а доходила до найвищого степеня під кінець жовтня і на початку листопада.

Такіж помічення зроблено також в одній з більших електротехнічних фабрик в Пітсбурґу, а вислід дослідів був такий самий. Завсіди показувалося, що осінню може чоловік найрадше й найінтенсивніще працювати, а в січні працює найгірше.

Цікаві висліди дали рівнож досліди впливу стану погоди на умову працю. Для тої цілі обсервовано студентів в Аннаполіс і Вестпойнт. Найбільшу здібність до праці виявляли ті студенти осінню і весною.

З цих дослідів виходить, що дуже висока і дуже низька температури впливають некорисно на справність чоловіка. Особливо температура вище 20-ти степенів Цельзія значно зменшує ту здібність. Найінтенсивніще працює чоловік головно в тих порах року зі змінною погодою, в яких нема ані великих морозів, ані спек. Некорисно впливає на чоловіка також нагла зміна температури.

На умову працю богато більше як на ручну впливають значні непостійности температури. Вплив змін температури на умову і фізичну справність чоловіка приписується перш усього швидшому і повільнішому обігови крови. Швидший обіг крови корисніше впливає під фізіольоґічним оглядом на цілий людський орґанізм.

ЗБУДУЙМО ДІМ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ

Для тих, що гоять рани, що їх дістали в боротьбі за визволення українського народа. Для тих безпритульних українських калік-інвалідів, що по геройськи боролися проти наших ворогів, для тих найкращих, а нами опущених наших синів, хочуть Американські Українці побудувати притулок у виді

УКРАЇНСЬКОГО ДОМУ ІНВАЛІДІВ У ЛЬВОВІ.

Всі жертви на ту благородну ціль належить слати до краю через:

OBYEDNANYE, P. O. Box 411, Philadelphia, Pa.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

—o—

ЧЕСТЕР, ПА.

З концерту в память І. Франка.

З улаштованого громадою свята в память І. Франка вислано $50 до Обеднання з таким призначенням: по $15 на памятник Івана Франка і на політичних вязнів, а $20 на допомогу українським інвалідам.

Г. Мисишин.

—o—

МЕКИЗ РАКС, ПА.

З віча на рідний край.

Дня 1. мая відбулося в нас віче в народних і церковних справах. По оплаченню вічевих коштів остало зі збірки $28.82

До того зібрано ще в укр. гр.-кат. церкві $14.50. Разом вислано до Обеднання $43.32 і призначено $33.32 для наших інвалідів, а $10 на допомогу письменниці О. Кобилянській.

А. Гальчак.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

З Шевченківського концерту на Рідну Школу і інвалідів.

З святочного вечера в память Т. Шевченка, який влаштовано головно силами малих школярів під проводом дякоучителя С. Грабара, прийшло чистого доходу $40, які вислано до Обеднання та призначено по половині на допомогу Рідній Школі і інвалідам в старім краю.

І. Кіценюк.

—o—

ЩИКАГО, ІЛ.

Примірний громадянин.

Гром. Юрій Небор пише до Обеднання, що тяжко перевести йому збірку на рідний край, тому пересилає від себе жертву в сумі $25 і просить розділити як слідує: $10 на Лемківський Народний Дім в Сяноку, $5 на „Просвіту" у Львові, по $3: на сироти і Рідну Школу, а по $2: на політичних вязнів і інвалідів.

—o—

ТРОЙ, Н. Й.

З хрестин на Рідну Школу.

На хрестинах у Миколи і Анни Деревецьких на заклик п. Валерії Михасів гості зложили по $1.00: М. Деревецький, Д. Соколовський, І. Косован, М. Стефанюк, Валерія Михасів, І. Савюк, С. Турчин, П. Бойко, О. Заяць, П. Покида, о. Й. Боднар. Зібрано разом 11 долярів, котрі призначено на Рідну Школу в краю і вислано до Обеднання.

Олекса Заяць.

—o—

НОРТГЕМПТОН, ПА.

Примірне весілля.

Дня 30. квітня в українській православній церкві відбулося вінчання гром. Івана Задубери з Юлією Назар. На весільній забаві, підчас обіду, забрав слово прот. В. Каськів. В коротких словах підніс громадянські заслуги гр. Івана Задубери, пожелав щастя та здоровля на новій дорозі в супружому житті, та перейшов бесідою у рідний край. Згадавши теплим словом борців-героїв, що полягли в бою за рідну землю і волю, за оставших інвалідів, за бездомних сиріт, підкреслив в своїй бесіді значіннє найпрактичнійшої боротьби, котрою являється „Просвіта" та „Рідна Школа". Відтак забрав слово гром. Іван Задубера і попрохав своїх гостей, аби зложили свої весільні дари на Рідну Школу, котра знаходиться в ляцьких кайданах і потребує найбільшої помочі, а школа це найгострійший меч на нашого споконвічного ворога.

На цей так гарний і патріотичний поклик госту дуже радо відгукнулися і зложили для Рідної Школи дар слідуючими датками: молодята: Іван і Юлія Задубера 5 дол.; по 2 дол.: прот. В. Каськів, І. Черкас, І. Вербицький, Ю. Мичуда; по 1 дол.: Юстина Черкас, Анна Потіха, Анастазія Задубера, Анна Каськів, Софія Осичка, Анна Люблянецька, Теодора Малярчук, Анастазія Щур, Юлія Ліщишин, Каролина Яремчук, Катерина Порохняк, Мотря Залізко, Гаврих Антонюк, (молодший), В. Андрусишин, Ф. Яремчук, Г. Загоруйко, П. Андрушків, А. Мазур, О. Потіха, С. Ковалишин, О. Задубера, О. Люблянецький, Ю. Порохняк, Х. Литвин, С. Вітушинський, І. Кіщук, Т. Бошко, І. Осичка, І. Охоцький, П. Смолен, П. Кравчук і Т. Гадер; по 50 ц.: Варвара Савка, І. Назар, О. Назар, Анна Задубера і Марія Назар. Разом $47.50.

Збіркою занимались: Гаврих Антонюк, весільний староста, і Василь Андрусишин, предсідатель церковної громади. На предложену пропозицію прот. В. Каськовим, гроші доручено заслати через „Обеднання". Таких сесіль та забав дай нам, Боже, як найбільше, а позбудемося наших ворогів.

Весільний гість.

—o—

ІСТОН, ПА.

Писанка для Рідної Школи.

Як ми побачили заклик Обеднання в часописі Свобода, складати жертви на писанку для Рідної Школи, так зараз взялися до діла. Ходили ми від хати до хати і збирали жертви. Справді много є таких, що розуміють критичне положення Рідної Школи і складали жертви з тою надією, що відносини поправляться і Рідна Школа оживе та буде розвиватися гаразд. Але не всі розуміють вагу Рідної Школи. В декотрім домі прийшлося колекторам почути прикре слово, але ми все те зносили терпеливо і зібрали $20.75, котрі то гроші вислано через Обеднання в призначене місце. Жертви зложили: Н. Підгайний, $3.00; В. Дроботій і Ф. Сагатий по $2.00; В. Гуда $1.50; по $1.00: В. Савчук, Т. Кульчицький, В. Боднарський, І. Рудавський, Я. Стиран, М. Горон, Й. Червак, Т. Потапчук, М. Загорійко, М. Федорчак; по 50 ц.: Д. Цимбалістий, І. Вересюк, Т. Терлецький; по 25 ц.: А. Романюк, І. Звижевський, П. Бордун.

Микола Підгайний.

—o—

МІННЕАПОЛИС, МІНН.

Великодна писанка для інвалідів.

У Великодну Неділю по полудни зійшлися українські громадяни до Українського Дому „Просвіти" на спільне посвячення паски. Паску дарувала добродійка Д. Сопотюк. Парох о. Велигорський посвятив паску і писанки, а Онуфрій Шабатура, предсідатель Українського дому Просвіти, короткою промовою візвав присутних, щоби розібрали писанки, а зложили за те добровільні жертви для українських інвалідів в старім краю.

Біля свяченого потрудилися: А. Проскурняк, А. Угринчук, Доця Сопотюк, І. Шміґановський. Зложили слідуючі: по $1: О. Шабатура, І. Шміґановський, о. І. Велигорський, Н. Запорожан, В. Ревцьо, П. Бутрин, Н. Симотюк; Н. Денис $1.10; В. Кліщ $2; по 50 ц.: Н. Костенко, В. Сопотюк, Ф. Пікула, М. Блажкевич, М. Канюк, І. Сохорович. Разом зібрано $13.10, які вислано до Обеднання.

Всім жертводавцям щиро дякуємо.

Михайло Канюк.

ЯК БУДУЄМО СИРОТИНЕЦЬ У. Н. СОЮЗА.

—o—

262.

МЕЙФІЛД, ПА.

Жертви з хрестин на будову Сиротинця-Захисту при Укр. Нар. Союзі.

Забавляючись на хрестинах у п. Олекси Наконечного, зібрані гості зложили добровільні жертви в сумі $15.50 на Сиротинець-Захист при Укр. Нар. Союзі. Жертводавці навіть не жадали оголошування їх імен.

Честь вам, жертводавці, що жертвуючи на таку гуманну ціль, не шукаєте особистих похвал. Тим Ви показуєте другим, що в народних цілях „ліва рука не повинна знати, що права дає". — Остаємо з поважанням: Антін Процанин, Олекса Наконечний, Теодор Олейко.

263.

ВОТЕРБУРИ, КОНН.

Від Обеднання в Филаделфії ми одержали чек на суму $20.00 і письмо слідуючого змісту:

Хв. Заряде: В залученню висилаємо добровільні датки на Сиротинець-Захист при Українськім Народнім Союзі, котрі надіслали: Добр. Дмитро Демянович $10.00 і Михайло Павелчак $10.00. Оба з Вотербури, Конн. — За уряд Обеднання, Теодор Грицей.

—o—

264.

РАЧЕСТЕР, Н. Й.

З Головної Канцелярії У. Н. С. ми одержали чек на суму $262.30 і письмо слідуючого змісту:

ВПоважаний Пане Слободян: Прошу доручити цей чек для Сиротинця-Захисту при Укр. Нар. Союзі як жертву від відділів У. Н. С. в Рачестер, Н. Й., котра то сума вплинула з підприємства влаштованого згаданими відділами дня 19. лютого 1927. — Остаємо з поважанням. За Комітет: Д. Братусь, М. Біняшевський, М. Антонів.

—o—

265.

МЕЙФІЛД, ПА.

Коляда на Сиротинець-Захист при Українськім Народнім Союзі.

Відділ 185. У. Н. Союза в Мейфілд, Па., ухвалив піти з колядою на Сиротинець-Захист при У. Н. Союзі. Колядою занялись пп. Павло Швед, Михайло Романишин, Теодор Олейко і Микита Кицера.

Згадані колядники не жалу решкоди, яких не бракувало підчас коляди і на таку благородну ціль як Сиротинець-Захист У. Н. Союза заколядували $25.15. Сю суму засилаємо чеком до Комітету Сиротинця У. Н. Союза і просим її приняти від нашого відділу, хоть не велика але щира. Колиб всі відділи нашої славної організації пішли за нашим примiром і нас збітували то в сей спосіб збільшимо фонд будови нам потрібної інституції Захисту для сиріт і немічних старих членів, якими може бути неодин і з нас. Бажаємо успіху, нашому Комітетови Сиротинця У. Н. Союза. — Остаємо з поважанням: Олекса Наконечний, Теодор Олейко, Антін Процанин.

—o—

266.

Товариство Запорожська Січ в Дітройт, Міш., відділ 75. Укр. Нар. Союза.

Члени нашого товариства винесли ухвалу, що кождий член обовязаний зложити одного доляра на будову Сиротинця-Захисту при Укр. Нар. Союзі. Справа проволоклася до цеї пори, з причини лихих часів, які панують в Дітройт, а певно і в цілих Злучених Державах. Много з наших членів з цеї причини не були в змозі зложити ухваленого податку, тому уряд товариства, щоби довше не зволікати з висилкою гроший, рішив покрити недобір з відділової каси, а при збиранню місячних вкладок завізвати довгуючих до вирівнання ухваленої належитости.

В залученню висилається чек на суму 39 долярів, як жертву від наших членів на будову Сиротинця-Захисту при Укр. Нар. Союзі. — Остаю з поважанням, Стефан Дідула, секретар.

(Дальше буде).

ПАМЯТАЙТЕ НА РІДНИЙ КРАЙ!

При кождій нагоді збирайте на: Рідну Школу, інвалідів, сиріт та політичних вязнів в старім краю.

Жертви належить слати до краю через:

OBYEDNANYE
BOX 411, PHILADELPHIA, PA.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ЯНҐСТАВН, О. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 230, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітинг відбудеться дня 12. червня, в неділю о 2-ій год. пополудни. Проситься всіх членів прибути на час і вирівнати свої залеглости; котрий член не явиться на мітингу і не виповнить свого довгу, буде виключений з Братства і У. Н. Союза. На мітингу контрольна комісія здасть справоздание за пять місяців і буде збірка на Сиротинець. Є і другі важні справи до порішення. Неявившийся член на піврічний мітинг підлягає карі 50 ц., а урядник 1 дол. Просить привести нових членів. — Ю. Присташ, предс.; Іг. Павловський кас.; І. Ярмич, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Василія Вел., від. 364, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітинг відбудеться в неділю, 12. червня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Проситься кождого члена явитись на сім мітингу, бо є важні справи до полагоджения. Також проситься довгуючих членів прийти і вирівнати свої залеглости. — Гр. Кравчишин, предс.; Ф. Ольховий, кас.; Й. Биць, секр.

ЕМБРІДЖ, ПА. Бр. св. Василія Вел., від. 161, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітинг відбудеться 12-го червня, точно о годині 2-ій пополудни, під ч. 614. Проситься всіх членів явитись і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Будемо принимати нових членів до Бр. і У. Н. Союза без вступного, тому обовязком є кождого члена привести хоч одного нового члена. Неявившийся член на сей мітинг підлягає карі 1 дол., а урядник 2 дол. — Мих. Родьо, предс.; М. Петрушкевич, кас.; Антін Підуфалий, секр.

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Андрія, від. 128, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітинг відбудеться дня 12. червня, о год. 1-ій пополудни, в гали церковній, 2445 Іст 31. улиця, Савт Лорейн. Проситься всіх членів прибути і свій довг вирівнати. Неявившийся член на сей мітинг заплатить 50 ц. кари, а урядник 1 дол. На сім мітингу секретар і контральна комісія здадуть справоздание за пів року і будуть інші важні справи, які мусять бути полагоджені на сім мітингу. — Онуфер Зазуля, предс.; Волод. Каршевь, секр.; Мих. Пошивак, кас.

РОСФОРД, О. Уряд Бр. св. Михаїла, від. 235, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітинг відбудеться в неділю, 12. червня, о годині 2-ій пополудни, в гали Укр. Нар. Дому. Кождий член мусить явитися, бо буде вибір одного урядника на місце уступившого. Також контрольна комісія здасть справоздание з шістьмісячного книговодства, а крім того буде що богато інших важних справ до полагоджения. Котрий член не явиться на згадані ммітингу, заплатить кару, яку ухвалять присутні. — М. Денько, предс.; І. Кушнір, кас.; О. Невойда, секр.

СЛИКВІЛ, ПА. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 126, повідомляє своїх членів, що пів річний мітинг відбудеться в неділю, 12. червня, о год. 1-ій пополудни, в гали церковній. Кождий місцевий і позамісцевий член обовязаний бути присутний на сім мітингу. Браття, відомо вам, що через велике число хорих членів наша каси вичерпалася, тому зійдімся всі і порядьмося, що і як робити, щоби стан нашої каси поправити, для свого власного добра. На мітингу буде справоздане з піврічного діловодства. Також повідомляється, що ми зачали збірку на Сиротинець, тому хто ще не дав своєї жертви най принесе на сей мітинг. — Іван Пендлешак, предс.; Мих. Ткач, кас.; Петро Мачужак, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 317, повідомляє членів, що зборн відбудуться 11. червня, в суботу, о 8-ій год. вечером. Проситься всіх членів явитись і вирівнати свої залеглости, в противнім разі будуть суспендовані. Проситься пригадати свому приятелеви, що може приступити до У. Н. Союза без вступного; користайте з доброї нагоди. — Мих. Даньків, секретар.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. ім. М. Грушевського, від. 219, повідомляє своїх членів, що піврічні збори замісць в суботу, відбудуться в четвер, дня 9. червня, точно о год. 8-ій вечером, під ч. 179 Корт ул. Проситься всіх членів явитись на сі збори, бо контрольна комісія здасть звіт. Котрий член не явиться заплатить після статута кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Ст. Шіпка, писар.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 234, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітинг відбудеться дня 10. червня, в гали У. Н. Дому, 214-216 Фултон ул., о год. 7:30 вечером. Проситься всіх членів прибути на мітинг, бо є дуже важні справи до полагоджения, а то, виступ на отворенню У. Н. Дому. Уряд просить всіх членів, щоби привели нових кандидатів, котрі хотілиб стати членами У. Н. Союза і Тов. Запор. Січи. — І. Ґенеґа, предс.; І. Кеценюк, кас.; К. Пілат, секр.

БАЛТІМОР, МД. Бр. Пресв. Тройці, від 320, повідомляє всіх своїх членів, що мітинг відбудеться 12. червня, зараз по Сл. Божій, в домі парохіяльнім. Проситься всіх членів прибути на сей мітинг, бо маємо справі з пікніком обговорити, котрий Бр. устроює. Обовязком кождого члена явитись на сей мітинг, а не явившийся член, котрий не повідомить про причину, чому не міг бути, буде караний після ухвали на мітингу. — П. Мармаш, предс.; І. Ракочий, кас.; Гр. Шулька, секр.

МОНЕССЕН, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 338, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, дня 12. червня, о год. 2-ій пополудни, в гали на 2-ій улиці. Проситься всіх членів прибути на збори, бо є важні справи до полагоджения. Котрий член не явиться на зборах, заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. Члени довгуючі мають вирівнати свій довг, бо в противнім разі можуть бути суспендовані. — Іван Міщишин, секр.

НЮ АЛЕКСАНДРІЯ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 82, повідомляє своїх членів, що піврічний мітинг відбудеться 12. червня, в парохіяльній гали о годині 1-ій сполудня. Проситься всіх членів прийти, бо буде піврічне справоздание і вибір предсідателя. Неявившийся член буде платив 1 дол. кари, а урядник 2 дол. — Теодор Шиляк, секр.

МКІСПОРТ, ПА. Тов. Запор. Січ, від. 132, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, дня 12. червня, о год. 12:30 пополудни. Проситься членів, щоб не забули ухвали з минувших зборів, що місяці червень і липень на зборах призначені на збирання від членів жертв на будову Сиротинця при У. Н. Союзі, і тому хай кождий член у сих двох місяцях постарається заплатити що найменьше одного (1) доляра на будову Сиротинця. На зборах будуть і інші важні справи до полагоджения, тому пожаданим є, щоб кождий член прибув на збори. — Гр. Куніцький, предс.; П. Гальма, рек. писар.

ДО ВСІХ ДОПИСУВАТЕЛІВ.

Просимо затямити собі:

1. — Дописі писати коротко.
2. — Виразно і читко.
3. — Лиш по одній стороні паперу.
4. — В дописях подавати лиш правдиві вісти.
5. — Писати лише про річи цікаві для усього загалу читачів, або бодай його значної части.
6. — В дописях нікого не перехвалювати без дійсної заслуги.
7. — Не лаяти нікого особисто, ані не нападати, ані не зачіпати.
8. — Не жадати звороту дописі, яку дописуватель написав за кілька мінут (коли її дуже потребує, може у себе оставити відпис).
9. — Не посилати „наглих" дописей з домаганием „сейчас" помістити, бо се звичайно тільки показує, що дописуватель опізнився і хоче, щоб редакція се надолужила.
10. — Не присилати до редакції стихів і поезій недоладних щодо форми, або безвартних щодо змісту; а до того й не жадати звороту таких віршів.

Адм. „Свободи"

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

—o—